

EXAMENSARBETE – MAGISTERNIVÅ

I VÅRDVETENSKAP

VID INSTITUTIONEN FÖR VÅRDVETENSKAP

2010:3

När kärleken får vänta

- Mäns upplevelser av parrelationen efter första barnets födelse

Elin Isaksson

Elin Pettersson

HÖGSKOLAN I BORÅS
INSTITUTIONEN FÖR VÅRDVETENSKAP

Uppsatsens titel:	När kärleken får vänta - Mäns upplevelser av parrelationen efter första barnets födelse
Författare:	Elin Isaksson Elin Pettersson
Ämne:	Vårdvetenskap
Nivå och poäng:	Magisternivå, 15 högskolepoäng
Kurs:	Barnmorskeprogrammet, 90 högskolepoäng
Handledare:	Helen Elden
Examinator:	Margareta Mollberg

Sammanfattning

Förändringen från att vara man till att bli pappa kan vara en omtumlande upplevelse och förändra mannens livsvärld. Tidigare forskning har till största del fokuserat på hur sexualiteten påverkas av det första barnets födelse, och inte på förändringar parrelationen i stort. Syftet med studien var att belysa mäns upplevelser av parrelationen efter första barnets födelse. För att studera detta tillämpades en kvalitativ metod, med livsvärldsansats. Åtta män intervjuades. Fem av dem intervjuades enskilt och tre stycken bildade en fokusgrupp. Materialet som framkom analyserades enligt Lundman och Hällgren-Granheims kvalitativa innehållsanalys (2008), vilket innebär att meningsbärande enheter tas ut, kondensering görs och koder bildas. Detta för att få fram kärnan i det intervjupersonerna upplevt. Resultatet presenteras i kategorier som visar att männen upplever att mycket förändrats i parrelationen efter att det första barnet fötts. Sex och samliv får en annan innebörd. Att inte ha samlag lika ofta som innan tycks inte vara något problem, då annan sorts närhet blir ett substitut. Männen ser på förebilder i kompisar och släktingar som de anser ha visat att det går att kombinera parrelation och föräldraskap utan att något av dem tar överhanden. Tid är något männen upplever sig ha brist på, det gäller både egentid och tid för relationen. Det finns vissa saker som männen anser viktiga för både det egna välbefinnandet och för en fungerande parrelation. Männen upplever att större krav ställs på planering och prioritering i vardagen och att en tydlig och rak kommunikation krävs för att allt praktiskt ska fungera. Enligt männen har FUB (föräldrautbildning) ibland misslyckas med att förbereda dem på att det kan ske förändringar i parrelationen. I resultatdiskussionen diskuteras det hur FUB kan bli bättre och hur barnmorskan kan arbeta med, och bemöta de upplevelser männen beskriver.

Nyckelord: förlossning, parrelation, män, livsvärld, faderskap, föräldrautbildning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	4
BAKGRUND	4
PARRELATIONER	4
LIVSVÄRLD	5
FÖRÄLDRAUTBILDNING (FUB)	6
SEXUALITET OCH NÄRHET	7
PROBLEMFÖRMULERING	8
SYFTE	8
METOD	8
URVAL	9
DATAINSAMLING	10
BEARBETNING AV DATA	10
ETISKA ÖVERVÄGANDEN	11
RESULTAT	11
FÖRÄNDRAD LIVSVÄRLD	12
BARNET BLIR NUMMER ETT	12
PARRELATIONEN FÖRÄNDRAS	13
FÖRÄNDRINGEN FÖREGÅS AV EN FÖRBEREDANDE PROCESS	14
GRAVIDITET OCH FÖRLOSSNING STÄRKER PARETS RELATION	14
FUB MOTSVARAR INTE MÄNNENS FÖRVÄNTNINGAR	15
RELATIONEN BEHÖVER FÖREBILDER	15
PARRELATIONEN TAR TID	16
TID FÖR NÄRHET	16
TID PÅ EGEN HAND	17
BARN TAR TID	17
PLANERING OCH PRIORITERING KRÄVS	18
DISKUSSION	18
METODDISKUSSION	18
RESULTATDISKUSSION	21
KONKLUSION	24
PRAKTISKA IMPLIKATIONER	24
FÖRSLAG TILL FRAMTIDA FORSKNING	25
REFERENSER	26

BILAGOR

INLEDNING

Att vara barnmorska innebär att arbeta för och med kvinnor. Förutom att ansvara för den normala graviditeten, förlossningen och barnsängstiden har barnmorskan även ansvar för andra delar i kvinnans reproduktiva och sexuella hälsa, som exempelvis hälsouppllysning och preventivmedelsrådgivning. Då barnmorskor arbetar med kvinnor vad gäller parrelationer, måste även kvinnans partners åsikter och tankar finnas med i planering, diskussion och rådgivning, eftersom båda parter är lika viktiga för att relationen skall fungera.

Under vår kliniska praktik har vi sett att mycket fokus ligger på kvinnan, då det gäller graviditet, barnafödande och tiden därefter. Detta eftersom att det är kvinnan som genomgår den största fysiska och psykiska förändringen. Dock anser vi att när det gäller parrelationen, sexualiteten eller föräldraskapet så är mannen lika viktig att fokusera på. Föräldraskap i kombination med yrkesliv och en relation, och upplevelsen av detta, inverkar på både mannens och kvinnans livsvärld, både positivt och negativt. Det är känt att den vanligaste tiden för separation är då barnet är under fem år. Detta kan vara en påfrestande tid för paret då tid och ork för att utveckla och förbättra den egna relationen kan tryta. Därför vill vi inför vårt kommande yrkesliv ta reda på hur mannen anser att parrelationen och livssituationen påverkas, då det första barnet gjort entré.

BAKGRUND

Det kan vara svårt att hålla ihop en relation. Par med barn skiljer sig i större utsträckning än par utan, och framförallt då barnen är små. Det är känt att de flesta skilsmässor i Sverige inträffar när barnen antingen är ett och ett halvt, eller fyra år (Statistiska centralbyrån 2009).

Parrelationer

Graviditeten är en speciell period i livet. Denna period innebär att ett barn skall växa och en familj skall skapas och formas (Brodén, 2004). Att ställas inför de förändringar som det innebär att få sitt första barn kan vara omvälvande och vända upp och ner på en människas hela livsvärld (Faxelid, Hogg, Kappland, 2001). Många män upplever att de får en närmare relation till kvinnan och att de blir mer samspelta då de blivit föräldrar. Många upplever också att tiden efter barnets födelse är en tid då de har mer kvalitetstid som familj än innan och de använder tiden till att umgås med varandra (Fägerskiöld, 2008; Premberg, Hellström, Berg, 2008; Barclay & Lupton 1999). Även om många par upplever ökat välbefinnande i parrelationen finns det också många som upplever slitningar som de inte förväntat sig. Efter barnets födelse finns inte tiden att helt uteslutande ägna sig åt varandra, det finns heller inte möjlighet att vara lika spontana som innan. Trötthet och irritation har visat sig vara vanligt och männen kan känna sig ratade om kvinnan ägnar sig helt åt barnet (Henderson & Brouse, 1990; Ahlberg & Strandmark, 2001). Ahlberg och Strandmark 2006 menar dock att männen ibland upplever parrelationen efter barnets födelse mer positiv än vad kvinnorna gör. Männen ansåg sig gladare än vad kvinnorna gjorde. De tyckte att de skrattade mer och att de såg mer positivt på framtiden än vad kvinnorna gjorde. Männen upplevde även att bråk förekom mer sällan än vad kvinnorna tyckte enligt Ahlberg och Strandmark (2006).

Studier har visat att män reflekterar olika mycket över hur relationen kommer att se ut och förändras efter att en familj har bildats. Några män blev förvånade över att det ens ägde rum en förändring i relationen (Fägerskiöld, 2008; Barclay & Lupton, 1999). Andra män hade felaktigt blivit informerade av barnmorskan att mer än hälften av förstagsångsföräldrar separerar under barnets första levnadsår och de hade därför funderat mycket över detta (Fägerskiöld, 2008). Studier visar på att både män och kvinnor har tankar på hur de skall bete sig för att relationen skall förbli bra eller förbättras efter att barnet fötts. Flera av dem betonar vikten av att kommunicera, vilket även visat sig vara ett effektivt sätt för par att hålla ihop sin relation. En studie visade att om barnets ankomst påverkade relationen negativt så orsakades det av en dålig kommunikation paret emellan (Ahlborg & Strandmark, 2001). Premberg et al. (2008) menar att både män och kvinnor tycker att det är viktigt att de direkt kommunicerar om problem som uppstår för att bibehålla en god relation. De menar även att många män behöver ha egentid för att kunna uppskatta livet och parrelationen hemma. Männerna är medvetna om att även kvinnan är i behov av detta för att må bra. Ahlborg et al. (2005) betonar vikten av att inte kvinnan och mannen bara lägger fokus på barnet utan att de även fokuserar på relationen mellan dem. Behovet av emotionell bekräftelse minskar inte i stunden som personen blir förälder och brist på detta kan skapa slitningar paret emellan. Detta påverkar inte bara föräldrarnas hälsa utan i långa loppet även barnets välbefinnande. Att få hjälp med att kunna bibehålla fokus på barnet utan att tappa fokus på varandra som man och kvinna är därför av stor vikt (Ahlborg, 2005).

Flera studier visar på olika resultat angående tillfredställelsen i parrelationen efter första barnets ankomst. Dalgas- Pelish (1992) som undersökt äktenskaplig lycka anser att äktenskapet blir mindre lyckligt efter att första barnet fötts. Studien visar att paren som är gravida är lyckligast i sitt äktenskap. Att förhållande påverkas i en negativ riktning av att paret får barn visar även studien som gjorts av Doss, Rhoades, Stanley, Markman (2009) som bekräftar att de negativa effekterna i relationen håller i sig upp till fyra år efter barnets födelse. Tvärt emot menar Fägerskiöld (2008) att tillfredställelsen i relationen inte minskar efter att barnet fötts.

Livsvärld

Livsvärld är ett begrepp som beskriver hur en människa upplever sin dagliga tillvaro. Detta är individuellt, då alla människor lever via sin egen livsvärld. Det betyder att den verklighet en person upplever, inte behöver stämma överens med vad någon annan ser som sant. Känslor, upplevelser och tankar är sådant som ingår i livsvärlden och begreppet fokuserar på relationen mellan människan och världen. I forskning om en människas livsvärld skall den bara beskrivas så som den visar sig. Livsvärld är världen som personen erfar den, utan tolkning och reducering av den som vill förstå den. Karin Dahlberg (2008) beskriver detta som att göra den levda erfarenheten rättvisa.

Att bli pappa innebär en så stor förändring i mannens livsvärld att relationen till kvinnan till en början ofta kommer i andra hand. Fadernskapet förändrar ibland mannen som person. Rollen som pappa innebär glädje och stolthet men också rädsla och maktlöshet, vilket visats i Deave och Johnssons studie (2008). Vidare upplever männen även att de blivit mer känslösamma än tidigare (Deave & Johnsson, 2008; Premberg et al., 2008). Dessa nya känslor kan vara en upplevelse som påverkar mannens tillvaro och livsvärld, vilka i sin tur kan påverka relationen till kvinnan. I en annan studie menade männen att deras partners också var oroliga och stressade. De hade inte

räknat med en så stor förändring som barnets ankomst innebar (Olsson, 2009). Efter att paret blivit föräldrar kan mannen känna sig avvisad, utanför och överflödig då barnet ammas eftersom det endast är mamman som kan tillgodose detta behov (Fägerskiöld, 2008; Henderson & Brouse, 1990). Männerna i Olssons studie (2009) beskrev känslor av att bli lämnad utanför samt att de fick konkurrera med barnet om kvinnans uppmärksamhet. Detta hanterade männen på olika sätt, vissa lämnade hemmet för arbete och aktiviteter, andra försökte dela barnet och moderns gemenskap. Känslan av att känna sig överflödig kan även komma under graviditeten, då kvinnan tidigt får en nära relation till barnet och därigenom en känslomässig tillfredsställelse. Mannen kan känna sig ensam och dra sig undan och otrohet har visat sig vara vanligare under graviditeten än tidigare under relationen (Hwang, 1999).

Hwang (1999) menar vidare att män ofta har ett mindre socialt nätverk än kvinnor. Männerna har också färre manliga förebilder att se upp till, då många av dagens män har växt upp under en tid då män inte involverade sig i hem och barn lika mycket som idag. Män tenderar dessutom att i större utsträckning än kvinnor inte tala om problem som tynger dem.

Föräldrautbildning

Sveriges Riksdag beslutade 1979 att en allmän föräldrautbildning (FUB) skulle utformas i anslutning till graviditet och förlossning och att den främst skulle vara riktad till de par som väntar sitt första barn (Sveriges riksdag, 2009). Den FUB som förekommer inom svensk mödrahälsovård är inte bara till för att förbereda paret inför deras kommande föräldraskap utan också för att förbereda dem på att relationen dem emellan kommer att förändras. Den barnmorska som håller i FUB bör i största möjliga mån försöka tillgodose de förväntningar som efterfrågas av kursdeltagarna (Nielsen, Reuter, Svensson, 1999). Hwang (1999) menar att det är viktigt att stödja paret till ett bra samspel i den nya familjekonstellationen.

Övergången från att vara man till att också vara pappa underlättas av stöd, samtal och utbildning (Fixelid, Kappland, Hogg; 2001). Studier har dock visat att män upplever att FUB till största del riktar sig till kvinnorna och fokuserar på förberedelser inför förlossningen. Detta gjorde att männen kände sig väl förberedda inför förlossningen men inte tillräckligt förberedda på att förändringar i relationen kunde uppstå (Deave & Johnsson, 2008; Fägerskiöld, 2008; Hendersson & Brouse, 1990). I en Brittisk studie från 2008 visade det sig att männen fick mer kunskaper om graviditet, förlossning och parrelation när de diskuterade med sina arbetskollegor än under FUB. Dessutom angav de att FUB ofta förläggs på dagtid, vilket medför att männen har svårt att medverka (Premberg et al., 2008). Studier kring FUB är överens om att den bör innehålla information som hjälper mannen och kvinnan att förbereda sig inför föräldraskapet samtidigt som de fortsätter att behålla sina roller som man och kvinna (Deave & Johnsson, 2008; Fägerskiöld, 2008; Ahlborg & Strandmark, 2006, Ahlborg & Strandmark, 2001). Också en studie utförd av Hendersson & Brouse (1990) menar att mäns största behållning av att medverka på FUB var att de träffar andra män i samma situation. Detta stämmer också väl överens med Hwangs (1999) åsikter, att männen behöver stöd inte bara från sin partner utan även från vårdpersonal och andra i deras närhet.

Sexualitet och närhet

Närhet och sexualitet har nära samband. Kärleksfull beröring är ett språk som inte behöver uttalas i ord. Kommunikationen med exempelvis små barn och gamla där talet inte finns, meddelas i form av beröring (Hulter, 2004).

Det har framkommit i flera studier att både män och kvinnor upplever missnöje över att den sexuella lusten minskar efter att första barnet fötts (Ahlborg & Strandmark, 2006; Ahlborg, Dahlöf, Hallberg, 2005; Condon, Boyce, Corkindale, 2004; Ahlborg & Strandmark, 2001). Ahlborgs studier visar att män har en större sexuell drivkraft än kvinnorna (Ahlborg et al., 2005) medan Olssons avhandling (2009) visar att behovet är individuellt, och att männen ibland kände att kvinnorna hade ett större behov av sex än männen hade. Männen kunde även känna sig stressade av den bild som media förmedlar av att de har en onormalt stark sexualdrift. De höll inte med om medias bild som framhåller att det bara är penetrerande sex som räknas. Männen önskade närhet och ömhet, samlag var inte första prioritet (Olsson, 2009). Detta styrks även av Ahlborgs studier från 2001 och 2005.

I de fall männen behövde be kvinnan om närhet medförde det en upplevelse av minskat självförtroende och självständighet. Männen uttryckte en önskan om att bli sedda som män, inte bara som ”pappor” av sina partners. Det finns även beskrivet att kvinnor önskade närhet fast de upplevde minskad sexuell lust. Detta innebar att de inte vågade visa kärlek och närhet på grund av risken att deras partner skulle uppfatta det som ett tecken till att de ville ha samlag, vilket fick till följd att kvinnorna avstod från att till exempel kramas (Ahlborg & Strandmark, 2001).

Amning sågs som en anledning till minskad sexuell lust hos kvinnan i två studier (Ahlborg et al., 2005; Ahlborg & Strandmark, 2001). Orsaken ansågs vara att kvinnan fick den närhet och beröring som hon behövde genom amningen. Studierna visade att lekfullhet och ömhet kunde räcka den första tiden för att både kvinnan och mannen skulle känna sig nöjda och tillfreds med relationen. Den sexuella aktiviteten togs upp i genomsnitt när barnet var cirka tre månader gammalt (Ahlborg et al., 2005). Männen i Olssons studie (2009) ansåg att det var viktigt att kvinnans eventuella bristning i underlivet hade läkt och att hon kände sig redo innan det sexuella samlivet återupptogs. För männen räckte det med en bekräftelse från kvinnan att hon var fysiskt återställd, medan kvinnorna gärna ville ha en bekräftelse från barnmorskan. Männen ansåg sig förberedda på att vänta med sex de första sex månaderna, och vissa kunde tänka sig vänta upp till ett år. Dock påpekade de att det var viktigt att inte vänta för länge, då det annars är svårt att hitta tillbaka till lusten och ett bra samliv. Flera av männen i studien upplevde att kvinnorna prioriterade att hemmet hölls rent och i ordning, istället för att prioritera sex då tillfälle till detta gavs. Även männen upplevde att trötthet var en anledning till att skjuta upp sex, då både männen och kvinnorna prioriterade sömn före sex. Då barnet var sex månader hade paren i Ahlborgs studie (2001) samlag en till två gånger i månaden. Männen i Olssons studie (2009) upplevde samlaget på samma sätt som innan förlossningen men de trodde att deras partner var rädd att den fysiska förändringen från graviditet och förlossning skulle påverka känslan vid samlaget för mannen. God kommunikation paret emellan samt att de vågar be om det de önskar i raka ”jag” budskap, till exempel ”jag vill ha en kram, jag är för trött för sex just nu” menar Ahlborg (2001) minskar risken för missförstånd och gör att paret lättare kan få sina behov tillgodosedda. Att

kommunicera om sex samt att använda humor medförde att den eventuella bristen på sex inte upplevdes som ett så stort problem för paret (Olsson, 2009).

Forskning visar att män önskade samtal under graviditeten om förändringar i samlivet som kan förekomma efter barnets födelse (Deave & Johnsson, 2008; Fägerskiöld, 2008; Ahlborg & Strandmark, 2006, Ahlborg & Strandmark, 2001). Det männen eftersökte var tydlig information om hur relationen och sexlivet kan komma förändras, och hur den nya situationen kan hanteras (Olsson, 2009). De män som varit med på efterkontrollen, som vanligast görs sex-åtta veckor efter förlossningen, tyckte att barnmorskan vid detta möte helt fokuserade på kvinnan och barnet och att hon helt uteslöt att tala om sex och relationen.

PROBLEMFÖRMULERING

Tidigare studier har till största del redovisat kvinnors och mäns upplevelser av förändring av sexualiteten i samband med första barnets födelse och deras upplevelser av FUB betydelse för deras förberedelse inför föräldraskapet. Det saknas dock studier som intervjuat enbart män om deras upplevelser av förändringar i parrelationen ur flera perspektiv än bara sexualiteten. De studier som finns har visat på att män efterlyser mer konkret information om de förändringar som kan ske i parrelationen efter första barnets födelse. Informationen önskar männen få under FUB men också efter att barnet fötts. Att belysa mäns upplevelser av parrelationen är av vikt för att som barnmorska kunna verka för en god parrelation samt för att förbättra den FUB som ges. Detta för att lyckas förbereda både män och kvinnor i inför de förändringar i parrelationen som sker efter första barnets födelse.

SYFTE

Syftet med studien är att belysa mäns upplevelser av parrelationen efter första barnets födelse.

METOD

För att studiens syfte skulle uppnås tillämpades en kvalitativ innehållsanalys med en induktiv ansats. Detta innebär att intervjudeltagaren beskriver sina upplevelser utifrån sina erfarenheter (Lundman & Hällgren-Granheim, 2008). Genom intervjuer studerades männens livsvärld. Känslor, upplevelser och tankar är sådant som varje människa upplever olika vilka också bör undersökas och beskrivas (Wallén, 1996). Att använda sig av ett livsvärldsperspektiv innebär att undersöka och se livsvärlden såsom intervjupersonen upplever och förhåller sig till den (Kvale, 1997).

Kvale (1997) menar att intervjuaren genom frågorna skall få fram dyrbar kunskap från den intervjuades inre, utan att förstöra den och utan att förvränga genom ledande frågor. Kvale (1997) menar också att beroende på vem som intervjuas är vissa intervjumetoder mer lämpliga än andra. Vid studier där känsliga ämnen skall studeras kan det vara lämpligt att använda sig av fokusgrupper, då vissa människor finner det enklare att i grupp berätta sin historia, än att göra det enskilt med en intervjuare (Wibeck, 2000). Fokusgrupper har en speciell styrka då deltagare kan delge sina tankar och upplevelser samt jämföra dessa med varandra. Genom att använda sig av

fokusgrupper kan deltagarna uttrycka sitt perspektiv som ibland kan skilja sig från de andras. Ibland kan fokusgrupper säga mer än enskilda intervjuer eftersom åsikter visar sig mer i samspelet med andra. Det finns även risker med att använda sig av fokusgrupper. En av dessa kan vara att en av deltagarna i gruppen kan vara mer framträdande än de andra. Detta får ledaren av fokusgruppen vara medveten om och skall vid behov kunna styra ordet i gruppen så att alla får möjlighet att tala (Wibeck, 2000).

Urval

Informanterna i studien valdes utifrån följande inklusionskriterier. Männerna skulle vara svensktalande, och ha fått sitt första barn. De skulle leva i samma relation där barnet som mest hade hunnit bli 18 månader (Tabell 1.) Männerna tillfrågades om deltagande på två olika sätt. Först tillfrågades sju stycken män om deltagande i studien vid en avslutande träff efter genomgången FUB. Denna träff var en del i ett projekt om parrelationer som pågick på just denna mödravårdcentral (MVC). Information om våra intentioner med studien delades ut (bilaga 1). Fem av de tillfrågade männen vid detta tillfälle valde att delta i studien. Fyra män anmälde sig via ett anslag (bilaga 2) som sattes i upp väntrummet på BVC efter godkännande från vederbörande verksamhetschef. Bredvid anslaget fanns ett kuvert där intresserade män kunde lämna namn och telefonnummer. Samtliga män bodde i medelstora västsvenska samhällen.

Tabell 1. Beskrivning av intervjupersonerna.

ÅLDER/ÅR	BARNETS ÅLDER/MÅNADER	FÖRVÄRVSARBETAR	DELTAGIT I FUB
29	12	JA	JA
31	13	JA	JA
31	18	JA	JA
33	10	NEJ	NEJ
35	2	JA	NEJ
39	9	JA	JA
43	6	JA	JA
45	12	JA	JA

Datainsamling

För att tillmötesgå deltagarnas önskemål angående intervjusituationen har både intervjuer samt en fokusgrupp fungerat som datainsamlingsmetod. Fem personer intervjuades var och en för sig. Tre män uttryckte en önskan om att intervjuas i grupp och därför bildades en fokusgrupp som fungerade som ett alternativ till de enskilda intervjuerna. Männerna fick själva välja tid och plats för intervjun, för att underlätta för dem. Fyra män valde att intervjuas i det egna hemmet, varav tre stycken bildade fokusgruppen. Resterande fyra män intervjuades i ett mottagningsrum på MVC. Männerna intervjuades utifrån en semistrukturerad intervjuguide (bilaga 3) med öppna frågor samt följdfrågor till dessa, för att ett så rikt material som möjligt skulle framkomma och för att inte intervjuaren skulle styra intervjupersonen (Polit, Beck & Hungler 2001). En pilotstudie genomfördes innan resterande intervjuer. Mannen som intervjuades önskade gärna delta i studien men uppfyllde inte studiens inklusionskriterier då han hade två barn. I och med pilotintervjun fick vi en inblick i om frågorna var tillräckligt tydliga och gav svar på studiens syfte. Pilotintervjun gav även en praktisk träning i intervjuteknik. Efter intervjun ändrades två av frågorna för att få ett rikare material. Pilotintervjun har inte använts i studiens resultat. Det fanns ingen tidsbegränsning för intervjun, den avrundades då vi ansåg att vi fått tillräcklig med material och då intervjupersonen verkade nöjd och inte hade mer att tillägga. Intervjuerna tog mellan 20 och 60 minuter. För att ingen information skulle gå förlorad skrevs intervjun först ut ordagrant, samt lästes igenom flera gånger av båda författarna, för att skapa en uppfattning om vad innehållet verkligen sade.

Bearbetning av data

Till grund för analysen låg Lundman och Hällgren-Granheims kvalitativa innehållsanalys (2008). Analysen fortsatte sedan med att meningsbärande enheter togs ut. Dessa skulle beskriva essensen av det intervjupersonerna upplever. En bearbetning av de meningsbärande enheterna, en så kallad kondensering gjordes sedan genom att texten reducerades, dock utan att något väsentligt gick förlorat. Analysen fortsatte genom ytterliggare reducering så att koder bildades där intervjupersonerna beskrev liknande upplevelser med olika ord. Utifrån dessa koder kunde sedan underkategorier utformas. Underkategorierna bildade kategorier, som utgör resultatet. Se exempel på analysförfarandet i tabell 2.

Tabell 2. Urval från analysprocessen.

Meningsbärande enhet	Kondenserad meningsenhet	Kod	Underkategori	Kategori
Jag kunde se att han fortsatte att ha kul och leva ett bra liv fast att han fick barn. ja, varken han eller hans fru gick upp för det här med barn så oerhört när de fick barn att de förändrades totalt.	Någon att se upp till som fortsätter leva och ha ett "bra" liv trots barn.	En positiv förebild som kombinerar parrelation och föräldraskap.	Relationen behöver förebilder	Förändringen föregås av en förberedande process

Etiska överväganden

När det gäller att genomföra kvalitativa studier är det av stor vikt att behandla känsliga ämnen med respekt för individen som delar med sig av sin livsvärld. Under forskningsprocessen skall hänsyn till deltagarnas integritet tas i alla stadier. Deltagaren ger av sig själv, av sin tid och sitt engagemang genom att delta. Därför är det som författare till en studie viktigt att förvalta detta förtroende på ett etiskt riktigt sätt (MFR, 2001). Autonomiprincipen, godhetsprincipen, principen att inte skada och rättvisepincipen ingår i Helsingforsdeklarationen. Dessa principer skall vara en utgångspunkt vid all omvårdnadsforskning, enligt Northern nurses' federation, och har därför legat till grund för det etiska synsättet även i denna studie (Northern nurses' federation, 2000). Deltagarna i studien har behandlats på samma vis. Vid rekryteringen var deltagandet helt frivilligt och de deltagarna som uppfyllde studiens kriterier valdes, på så vis har ingen särbehandling gjorts.

Samtliga män fick både muntlig och skriftlig information. Den innehöll information om studiens syfte, att deltagandet var frivilligt och att de när som helst kunde avbryta utan att ange skäl, samt att materialet skulle behandlas konfidentiellt och att inga identiteter skulle kunna röjas i det färdiga arbetet (Forsman, 1997; MFR, 2001). I den skriftliga informationen ingick även namn och telefonnummer till oss för eventuell vidare information och kontakt. Männerna informerades även om att intervjuerna skulle spelas in på band och att dessa skulle raderas efter studien avslutats (bilaga 1). Den skriftliga informationen undertecknades av både intervjuare och de män som valde att delta i studien.

Allt material har behandlats konfidentiellt. Banden intervjuerna har spelats in på har kodats för att inte kunna identifieras samt förvarats på så sätt att endast intervjuerna hade tillgång till dem. Banden har raderats efter användandet. Koderna har följt intervjupersonerna till utskriften. I resultatet har citat återgivits. Citat från alla män i studien finns inte med i resultatet. Alla intervjuer har dock blivit analyserade och använts i resultatet. Citaten är utskrivna ordagrant, detta för att inte förändras i sin innebörd, vilket höjer studiens trovärdighet. Intervjupersonernas koder kan inte härledas till intervjupersonerna.

RESULTAT

Resultatet visar att män upplever att mindre tid finns att ägna åt sig själv och parrelationen efter första barnets födelse. Detta har visat sig ha betydelse och inverkan på mannens livsvärld. Fokus och prioritering får ett annat värde. Barnet kommer i första hand, relationen till kvinnan får vänta. Samlivet får mindre utrymme, istället tar det sig i uttryck i vardaglig närhet. Viktiga förebilder är män i männens närhet som fått barn men som fortfarande ger sig själva utrymme för egentid. Förberedelse inför föräldraskapet och de förändringar som sker i parrelationen anser männen som viktigt, men något de själva saknat. Detta illustreras i tre huvudkategorier (Figur 1).

Förändrad livsvärld	Förändringen föregås av en förberedande process	Parrelationen tar tid
<ul style="list-style-type: none"> • Barnet blir nummer ett • Parrelationen förändras 	<ul style="list-style-type: none"> • Graviditet och förlossning stärker relationen • FUB motsvarar ej männens förväntningar • Relationen behöver förebilder 	<ul style="list-style-type: none"> • Tid för närhet • Tid på egen hand • Barn tar tid • Planering och prioritering krävs

Figur 1. Översikt över analysresultatet.

Förändrad livsvärld

Barnet blir nummer ett

Flera av de intervjuade männen upplevde att fokus i deras livsvärld förändrades på ett eller annat sätt. De menar att det innan barnet var fött fanns mer tid och lust att spendera ensamma med varandra. Nu är det dock barnets intressen som kommer i första hand, även om annat uppskattas, såsom att hitta på aktiviteter med familjen. Intresset av att gå på krogen, eller att gå på bio med sin partner var inte längre lika stort. Männen stannade hellre hemma med familjen, speciellt då några av männen jobbade hela dagen och endast hade några få timmar på sig att umgås med sitt barn innan det var sängdags. Männen menade att barnet alltid kom i första hand, relationen till kvinnan var fortfarande viktig, men den hamnande i skuggan av relationen till barnet.

”...man har kommit varandra närmare men också att det blivit ett avstånd, ja för att något är emellan, barnet är emellan.” (Respondent nr 6)

Männen upplevde även att arbetet fick en annan innebörd. Förut kunde de jobba över, ta långa luncher och tillbringa kvällen med att vara irriterade över något som hänt på arbetet. Efter att barnet kommit var arbetet fortfarande viktigt, men männen ville så snabbt som möjligt efter arbetsdagens slut komma hem till familjen. Hade de en dålig dag på jobbet, blev de genast på bättre humör då de kom innanför dörren och möttes av ett leende från sitt barn. Att vara mer närvarande hemma och prioritera livet hemma, framför jobbet, upplevdes som positivt för parrelationen.

”...du förväntas att göra samma sak på kortare tid och det är ju en ekvation som aldrig går ihop...den är helt omöjlig men samvetet och känslan att inte göra tillräckligt finns ju alltid där men familjen är viktigast...allra viktigast.” (Respondent nr 8)

Parrelationen förändras

För några av männen var det ett naturligt steg i relationen att skaffa barn. De menade samtidigt att det innebar att lära känna varandra på nytt då partnern förändrades efter att ha blivit mamma. Männen ansåg att kommunikationen mellan dem och partnern förändrades efter barnets födelse. Det männen upplevde som viktigast var att de var tvungna att vara mer tydliga i sin kommunikation än tidigare. Både vad de irriterade sig på, eller för den delen tyckte om, men också i det praktiska och vardagliga. Det var lättare att missförstå varandra när tiden var knapp och koncentrationen inte alltid kunde läggas på samtalet. Barn som klättrade i trappor och hushåll som skulle skötas medförde att kommunikationen inte var lika enkel som tidigare. Det var svårt att vara lika artig och känslig i sina ordval då allt ibland ställdes på sin spets. Männen beskrev att det inte fanns utrymme för misstolkningar och detta innebar att sedan de fick barn förändrades kommunikationen. Männen beskrev att förändringen i hur de kommunicerade gällde både sig själva men också hur deras partner beskrev saker de önskade och ville. Vissa beskrev att signalerna de sände ut nu var mer tydliga.

"...ja, men men det är ju vissa saker som när man är väldigt frustrerad till exempel då då , då blir ju det annorlunda helt klart då är man ju inte lika känslig i sina ordval och hur man framför budskap det är man ju inte riktigt, nä det är man inte...man kan nu liksom "GE MIG NAPPEN!" och så skulle man aldrig säga till varandra innan, aldrig "skrattar." (Respondent nr 4)

Efter barnets födelse blev det mer som var tvunget att falla på plats och fungera, detta ansåg flera män. Tider på BVC skulle passas, barn matas, det skulle handlas och bilen skulle till verkstaden med mera. Vissa av dessa uppgifter var tvungna att utföras redan innan barnet kom. Männen ansåg dock att det blivit viktigare att saker och ting klaffar då tiden var mer knapp nu än innan.

"...ja nu hänger det mer på att allt ska funka...det har blivit viktigare på andra plan att vi förstår varandra och att man vet vem som gör vad hemma och så." (Respondent nr 8)

Ökad trötthet tog sig i uttryck hur paret kommunicerade med varandra, och vad de valde att tala om. De ansåg även att det blivit lättare att kommentera något i affekt utan att först tänka sig för.

"...sen tycker jag man är ju tröttare...det ...trötthet...eller jag brukar resonera så att man är aldrig...man är aldrig...sur eller arg om man inte är trött eller hungrig brukar jag säga...annars kan man alltid behärska det...eller kontrollera det...eller bearbeta det inom sig men är man trött eller hungrig är det lättare att man tar ut aggressionerna eller säger saker man inte borde." (Respondent nr 2)

Männen ansåg att det fanns mer att tala om efter barnets ankomst. Till exempel vad som hänt under dagen. Vissa av männen vars barn hade hunnit bli större och kunde följa med på fler aktiviteter, menade att de då tog in mer saker i sina liv som de sedan också kunde prata om. Männen menade att samtalen har blivit mer schemalagda. Vissa saker fick vänta tills barnet sov,

då de kunde tala i lugn och ro. Några tyckte att det var jobbigt att känna så, eftersom de ogillade att skjuta upp saker till senare.

”...man har inte den tiden att sätta sig ner och ha ett samtal...man har väl det men...man kan inte alltid koppla av...även om man sitter och pratar så börjar ”X” klättra på det där skåpet igen.” (Respondent nr 5)

Trötthet, tidsbrist och dåligt samvete kan leda till konflikter i relationen. Det var alla männen överens om. Det skapar konflikter som ibland inte är så viktiga. Vem har gjort vad, eller hur, är kanske inte så viktigt. Då båda parter känner av trötthet och tidsbrist, och helst vill tillbringa sin tid med barnet, är sådana saker lätta att argumentera om, även om medvetenheten finns om att det inte är en stor sak. Männen beskriver att känslolivet blivit mer tydligt sedan barnets födelse, glädje, sorg och ilska kommer snabbare och är tydligare än innan. Känsloerna har högre toppar och djupare dalar än förut.

Vem männen pratade med om sin relation varierade. Vissa angav sin partner, andra någon de hade förtroende för, som t.ex. en god vän. Männen upplevde att det inte fanns mycket stöd utifrån, till exempel från sjuksköterskan på BVC, då det handlade om att få hjälp med relationen. Om relationen var dålig beskrev några av männen att familjerådgivning var ett väldigt stort steg att ta och att relationen skulle vara mycket dålig om det alternativet valdes. Männen ansåg att BVC var ett bra alternativ för att ta upp saker som rörde relationen; där kändes det inte lika laddat att be om hjälp.

”...jag har nog inte ens varit i närheten av att få några frågor om relationen, det var verkligen barnet...eller om man tänker efter ...man kan ju få en fråga...håller ni humöret där hemma? eller...bara inbjuda till det.” (Respondent nr 2)

Förändringen föregås av en förberedande process

Graviditet och förlossning stärker parets relation

Att skaffa barn ansågs som ett gemensamt projekt hos mannen och kvinnan, av alla männen i studien. Dock var det vid olika tidpunkt männen kände att de blev helt och fullt involverade i barnet. Några beskrev att de försökte vara närvarande under hela graviditeten då det verkade positivt för att inse vad som höll på att hända. Andra såg det som att ”jag tar det när det kommer”. Några av männen beskrev att vara närvarande under graviditeten alla stadier verkade positivt för relationen som sådan, att gå igenom graviditeten tillsammans som par blev mycket värdefullt. Vissa av männen beskrev att det för honom var att gå igenom förlossningen tillsammans som gjorde att paret skapade en förbindelse till varandra. Detta till skillnad från graviditeten som var svårare för honom att ta in i sin helhet, då det var kvinnan som levde med graviditeten och dess påverkan.

”... som kille, som man är man ju liksom såhär att oj, nu vart man förälder här och det blir man först när det kommer ut...sprattlar ut ett barn, då vart det mer...då är det fysiskt liksom...” (Respondent 4)

FUB motsvarar inte männens förväntningar

Männen i studien upplevde sig inte förberedda på att relationen skulle förändras när de fick barn. Vid en direkt fråga på hur parrelationen förändrats svarar nästintill alla att den inte har förändrats. Vid fortsatt samtal anser de dock att relationen varit annorlunda sedan de fått barn men att grunden som relationen stod på innebar att förändringen inte påverkade känslorna för varandra i negativ riktning. Vissa av männen hade läst i böcker om graviditeten och förlossningen men saknade information om tiden efteråt. Andra män hade pratat med kompisar eller arbetskamrater som fått barn om deras upplevelser och erfarenheter.

”man är ju inte först i bekantskapskretsen som har skaffat barn, vi är snarare de sista som satte igång med det...så man har ju pratat med andra om hur de har haft det.” (Respondent nr 5)

Några av männen beskrev att FUB hade varit en god förberedelse. Andra upplevde att den bara fokuserat på graviditeten och förlossningen och inte alls på vad som hände efter att barnet var fött. En av männen kände dock att sådan information inte var nödvändig då de som par varit inställda på att skaffa barn med allt vad det innebar. Några män beskrev att ha varit med under hela graviditeten vid kontroller på MVC gjorde dem förberedda på vad graviditeten och förlossningen innebar, men inte vad som hände med relationen efter att barnet fötts. Kravet på att vara en duktig förälder var stort och att det vore bra om FUB också kunde slå hål på myter kring föräldraskapet. Vissa män ansåg att det inte går att förbereda sig då barn är olika krävande.

” ...men jag kommer inte ihåg att vi pratade om vad som skulle hända efter förlossningen...jag kände att det tog stopp där...förlossningen och sen...ja där slutade informationen, vad jag kommer ihåg i alla fall.” (Respondent nr 8)

Relationen behöver förebilder

Att ha en förebild var inte alltid självklart för männen, det var inte någon man som hade sin egen far som förebild, istället var det kompisar som fått barn alternativt någon annan man i närheten. De förebilder männen tog upp som exempel var män som fortsatte att utvecklas både individuellt och i sin relation. Männen tyckte att det var viktigt att inte helt gå upp i barnet och bara göra saker som passade för barn.

”...jag tror de kan hänga på och göra det vuxna gör utan att någon blir lidande, tycker liksom jag att det är kul med golf så kan barnet hänga på. Det behöver ju inte bli så att man måste gå ponnyridning varje lördag eller så.” (Respondent nr 6)

Parrelationen tar tid

Tid för närhet

Männen försökte hitta stunder att umgås med sin partner. De föreslog barnvakt en helg eller liknande, eftersom de ansåg att deras ensamtid var viktig för relationen, och att relationen var grunden i familjen. Det var den som ”skapade” familjen, och den skulle vårdas för familjens bästa. Hjälp av barnvakt var något som utnyttjades i olika utsträckning. Det var ingen av männen som önskade barnvakt men inte hade möjlighet att få någon, det var istället andra orsaker till varför det inte blev tillfälle. En av anledningarna var att barnvakt krävde planering och det medförde att det inte utnyttjades så flitigt. Ibland fanns möjligheten men utnyttjades inte då männen själva eller partnern ville spendera tid med barnet. De män som ordnat barnvakt beskrev att de gått ut för att äta middag eller gått på stan. Hjälp med barnvakt gavs av mor eller farföräldrar, kompisar eller grannar.

”...nu när jag är pappaledig så känner jag mig ganska eller jag tycker ”vi lämnar bort henne” men då är det ju den här ”X”- sjukan som vi kallar det, som ”Y” har, att hon vill vara så mycket för hon missar ju så mycket på dagarna när hon är borta så att när det väl är helg så vill hon ju vara med ”X”, då vill hon ju inte lämna iväg henne.” (Respondent nr 2)

Så gott som alla män upplevde att närhet och sex minskade den första tiden efter barnets födelse. Detta ansåg de vara naturligt och de upplevde det inte som frustrerande eftersom de var införstådda med att bland annat amningen tog mycket tid och ork från kvinnan. De ville även att kvinnans kropp skulle vara återställd. Efter hand ökade sexlivet igen, men på ett annat sätt än innan, som en del av männen uttryckte det. Mindre tid och trötthet gjorde att sexlivet inte var likadant som förut, men närheten var densamma, om inte mer. Närhet fick ibland vara substitutet för sex. Många par prioriterade tiden på kvällen då barnet lagt sig för att ligga i soffan och mysa, prata och hålla om varandra.

Sex och närhet är något som männen upplevde varierar, både i frekvens och sort, även innan de fått barn. Alla barn i studien har blivit ammade. Under tiden då barnet fortfarande ammade, ansåg männen att det var svårt att komma in i den gemenskap som mamma och barn kände. Känslor som att känna sig utanför och bortstött på grund av den närhet som finns mellan mor och barn vid amningen uppstod hos vissa av männen. Männen ansåg att närheten mellan man och kvinna eventuellt fick vänta ett tag då barnet var litet. Vissa män beskrev en känsla av att få tillbaka sin partner då hon slutat amma, att det då blev mer tid över för bara dem och parrelationen. Flera av männen upplevde att de fick påminna sig själva och sin partner om närhet i relationen. De ansåg att de var så uppe i att pussa, krama och gulla med barnet att de ibland glömde att pussa och krama varandra. Ibland fick männen be om närhet från kvinnan, detta medförde att de kunde känna sig ömkliga. De upplevde dock inte detta som negativt då de sedan fick den närhet de önskade. Ingen av männen och deras partner hade talat om eventuella förändringar i sexlivet innan de fick barn. Att paret sedan hade mindre sex upplevdes inte som ett problem för männen.

”...det har funnit sig så naturligt...vi har inte behövt att prata om det innan eller så...det är inte så att vi har sagt att när barnet kommer så ska vi ha samma typ av sex eller så...utan vi har varit öppna med allt, ja det som kommer att ske...det funkar inte för oss att bestämma ett visst schema eller så.” (Respondent nr 6)

Tid på egen hand

Möjlighet att fortfarande kunna ha tid för sig själv även efter att ha blivit pappa ansåg männen som viktigt. Det kunde gälla allt ifrån motionstid till att pyssla med huset. Vissa saker som tidigare varit viktigt blev för männen mindre viktigt medan andra saker ansåg männen bara måste göras. De ansåg även att det också för partnern fanns heliga stunder såsom att gå iväg och träna eller shoppa. Männen påtalade vikten av att unna sina partners tid för sig själva, men de försökte även prioritera sin egentid.

”...tre vassa tips! Ja...eh jag skulle vilja säga så här att...det viktigaste är nog att man unnar varandra att ha kul...det ...eh...man får inte bli som en individ, man är ju fortfarande två individer som lever i en parrelation och nu är man helt plötsligt tre.” (Respondent nr 4)

Männen påtalade också svårigheter med att få egen tid då det innebar att det de var tvungna att lägga över ansvaret för barnet på sin partner. Möjlighet till egentid att disponera minskade vilket medförde att männen njöt av tiden de fick för sig själva. Männen beskrev även vikten av att fortsätta med aktiviteter de tidigare sysslat med där ingenting förändrats. Att veckovis planera in sin egentid beskrevs av flera män som ett bra sätt att få vardagen att fungera. Systemet innebar dock att irritation kunde uppstå då partnern hade bokat kvällen före mannen. Männen i studien var alla överens om att det även var viktigt att skapa tid för varandra.

”...jag tror inte så mycket har förändrats egentligen...Det enda är väl...är att det blir så ohyggligt mycket mindre tid för oss.” (Respondent nr 5)

Barn tar tid

Att få barn innebar att det blev mindre tid för allt som hanns och gjordes innan, det var männen överens om. Männens resonemang gav även bevis på att kraven sänktes i och med att tiden blev mindre. Att tvätta bilen och städa fick mindre tid och utrymme. Detta ledde också till att männen aktivt sänkte kraven på att hinna med uppgifter de haft tid med innan.

”...ja hellre det att ja, ja vi har damm i hörnen än att vi inte har någon livskvalitet alls så lever vi hellre i smutsen än att inte ja, ja ha det bra.” (Respondent nr 6)

Några av männen beskrev att det var svårast i början när barnet var precis nyfött och de var tvungna att återgå till arbetet. De var tröttare både på dagarna och på kvällen efter jobbet, dock fanns ingen tid för vila eftersom det alltid fanns något att göra i hemmet. Efter ett par månader tyckte männen att de hittat sätt att hantera bristen på tid.

”...jag tror ändå att man med tiden lär sig hushålla med tiden och ja, det hoppas jag för man kan ju inte gå omkring och vara frustrerad för att inte ha tid hela tiden, man måste ju lära sig det...någon gång ...” (Respondent nr 6)

Planering och prioritering krävs

Flertalet av männen beskrev att de delade upp hushållsarbetet som var kvar när partnern kom hem efter jobbet. Det kunde leda till irritation paret emellan då det inte syntes vad den som var hemma gjort under dagen. Andra beskrev att det alltid fanns något att göra men att det hela tiden fick göras prioriteringar kring vad som var viktigast för stunden. Männen beskrev att de fått nya värderingar om vad som var nödvändigt att göra i hus och hem sedan de fått barn. Angående vardagens struktur nämnde männen detta som något de aktivt fått jobba med sedan barnets födelse. Detta innebar att när den ena partnern kommit hem från jobbet delades ansvaret för barn och hem upp. Detta ledde till att arbetsfördelningen ofta blev lik från dag till dag vilket innebar en naturlig uppdelning av sysslor och göromål, vilket verkade positivt för parrelationen. Livet strukturerades på ett annat sätt än tidigare, några av männen beskrev förändring vad det gällde att låta vissa saker vänta, så som städning och reovering. Männen hann inte med de saker som de ansåg behövde göras. De nämnde även att de sänkt kraven på vad som var tvunget att göras.

”...på föräldrautbildningen så frågade de faktiskt såhär att: Är det någon som håller på och reoverar, och alla räckte upp handen...och man är ju sjukt glad att man att vi hann klart, eller hann klart, att vi gjorde alla de här grejerna för att det är inget roligt tror jag att hålla på med sånt det kan nog slita både på parrelationen och det...man ska absolut inte ta på sig för mycket skit och måla upp de här förväntningarna...” (Respondent nr 4)

DISKUSSION

Metoddiskussion

Det är svårt att mäta en människas upplevelser, tankar och känslor. Detta måste trots det, kunna undersökas och beskrivas. Då syftet med studien var att ta reda på mäns upplevelser av parrelationen efter första barnets födelse tycks en kvalitativ metod vara den mest relevanta, då en kvantitativ metod inte lika djupt hade beskrivit männens upplevelser. För att fånga männens livsvärld genomfördes semistrukturerade intervjuer. Alla blev tillfrågade samma sak, genom öppna frågor och utefter dessa fick intervjupersonerna beskriva sin upplevelse av parrelationen. Trovärdigheten ökar då man kan urskilja liknande upplevelser både i de individuella intervjuerna och i fokusgruppen.

Urvalet i studien gjordes enligt inklusionskriterier, dessa var utformade för att studien skulle få ett så rikt material som möjligt men också för att få bredd och variation i materialet. Inklusionskriteriet, att barnet skulle vara 0-18 månader, skapades för att männen skulle ha erfarenheten från hur parrelationen förändrades i färskt minne. Att männen i studien hade ett barn påverkade troligtvis resultatet. Om männen haft fler än ett barn hade tiden då paret levte utan barn legat längre bak i tiden. Av den anledningen skulle förändringen i parrelationen troligen varit

svårare att undersöka i denna typ av studie. Troligtvis påverkas också relationen mer första gången man blir förälder. Att få barn är en livsomvälvande händelse som ger stora avtryck i mannens livsvärld. Det har betydelse för vad mannen gör och var han bor, men stora delar av resultatet kan troligen överföras och användas i mötet med de flesta män.

Männen tillfrågades vid en träff efter avslutad FUB och via uppsatt anslag på BVC. Detta medförde i sig ett visst urval då bara de som deltog på träffen samt hade sitt barn inskrivet på den aktuella BVC kunde se anslaget och anmäla sig till studien. Inget krav på deltagande i FUB ställdes på studiens deltagare. Sex av de åtta männen hade dock deltagit i den FUB som gavs vid den MVC de var inskrivna på. De andra två männen hade fått personlig FUB av barnmorskan som var ansvarig för kontrollerna under graviditet. Vi anser deltagande i den sedvanliga FUB i grupp inte nämnvärt skall påverka studiens resultat då männen fått utbildning om än i andra former. Ingen direkt fråga angående FUB ställdes, dock togs utbildningen upp av samtliga män under intervjuerna. Detta tror vi kan visa på att männen ser FUB som viktig och detta kan ställa ytterligare krav på den FUB som ges.

Inget strategiskt urval gjordes, om detta hade gjorts hade det troligen inneburit större variation bland de män som deltog. Männen som deltog var väletablerade, och majoriteten förvärvsarbetade. De bodde i socialt väl ansedda områden och deras åldrar varierade mellan 29-45 år. Eventuellt kunde resultatet ha blivit annorlunda om deltagarna bott på mindre socialt välfungerande platser, om de fått barn tidigt i livet eller saknat arbete. Anledningen till att upprätta en övre åldersgräns på männens barn gjordes för att undvika ett alltför spretande material vid sammanställningen samt för att upplevelsen av parrelationen efter barnets födelse fortfarande var färsk i minnet. Detta medförde att män med äldre barn än 18 månader uteslöts trots att de kunde ha haft mycket att delge om ämnet. Vi anser dock att tidsaspekten var nödvändig för att uppnå studiens syfte.

Männen skulle bara ha fått ett barn. Dels för att gruppen skulle vara homogen dels eftersom den största förändringen i parrelationen troligen äger rum efter det första barnets födelse. Männen valde själva om de ville delta. Detta ledde förhoppningsvis till positiv inställning till studien och att de var villiga att dela med sig av sina upplevelser, vilket i sin tur gav djup och bredd i resultatet. Vi tror därför att de inklusionskriterier som valdes passade studiens syfte väl. Vidare kan det diskuteras om det inneburit ett annat resultat om alla män deltagit i FUB, eller om någon av dem inte varit föräldraledig, vilket alla män hade varit eller planerade att bli. Barnens och männens ålder vid intervjutillfället, männens sysselsättningsform och deltagande i FUB redovisas för att läsaren skall kunna göra sig en bild av studiens deltagare (se tabell 1). Att pilotintervjun genomfördes med en man som inte uppfyllde studiens inklusionskriterie, (att män med endast ett barn skulle ingå) skulle eventuellt kunna minska studiens trovärdighet. Dock valdes denna intervju att användas som en pilotstudie för övning i intervjuteknik samt som möjlighet att förändra och förbättra intervjufrågorna.

Alla intervjuer spelades in på band. Kvale (1997) påtalar vikten av bra kvalitet på tekniken för att göra transkribering och analysarbete lättare. Detta uppnåddes inte fullständigt då vi vid transkriberingen upptäckte att ljudupptagaren inte hållit tillräckligt god kvalitet. Vid transkriberingen kunde det stundtals vara svårt att höra vad intervjuare eller respondent sade, trots att bandspelaren placerats nära deltagaren och intervjuaren vid intervjutillfället.

Tidsbesparing hade kunnat göras om tekniken varit av bättre kvalitet, då ljudkvaliteten medförde att delar av intervjun behövde lyssnas på flera gånger för att inget väsentligt skulle gå förlorat.

Vid de tillfällen respondenterna intervjuades i sina hem försökte det ordnas så att situationen blev så professionell som möjligt. I hemmiljö kan störande moment, såsom telefonsamtal, vara svåra att undvika. Strävan om att få en seriös intervjusituation även i hemmen, uppnåddes så långt det var möjligt, genom att till deltagaren ombads stänga av mobiltelefonen och välja en plats i hemmet där intervjun kunde genomföras enskilt. Under de två första intervjuerna var vi båda närvarande. En av oss intervjuade och den andre var observatör. Efter intervjun kunde observatören ställa de följdfrågor som intervjuaren inte ställt. Det innebar övning inför de intervjuer som senare skulle genomföras. Genom att vi båda följde upp svaren som deltagaren gav, medförde troligen ett rikare material framkom då vi hjälptes åt. Trovärdigheten ökade genom detta tillvägagångssätt. Det finns både fördelar och nackdelar med att vara två i intervjusituationen. Det sågs som en fördel att båda intervjuerna får en helhetsuppfattning av intervjusvaren, medan det kan ses som en nackdel om respondenten upplever sig utsatt då två personer ställer frågor. Även under fokusgruppsintervjun var vi båda närvarande. Observatören kunde även vid detta tillfälle gå in och hjälpa intervjuaren, då i en mer aktiv roll. Detta för att fokus skulle ligga kvar på ämnet, och att deltagarna inte skulle sväva ut i sina berättelser. Intervjuaren var den som fördelade frågor och följdfrågor, så att alla i fokusgruppen kom till tals. Wibeck (2000) menar att en fara med fokusgrupper kan vara att en person kommer till tals oftare än andra, och att det är dennes åsikter som kommer fram i resultatet. Detta ansågs dock inte som ett problem, då männen i fokusgruppen var ungefär lika samtalsvilliga. Var det någon av männen som inte varit så aktiv på en stund gavs ordet till honom.

För att undvika att vår förförståelse tog för stor plats under intervjun ställdes så öppna frågor som möjligt. En intervjuguide som skulle täcka ämnesområdet, formulerades innan intervjuerna genomfördes, för att undvika att det skapades ogenomtänkta frågor som inte var så öppna som önskades. Under pilotintervjun som genomfördes upptäcktes det att ett par av frågorna inte var tillräckligt öppna, utan ledde in respondenten på ett specifikt svar. Dessa frågor ändrades innan resten av intervjuerna genomfördes. På så sätt verkade pilotintervjun positivt för resten av studien. Handledaren läste igenom både pilotintervju och intervjuguide innan resterande datainsamling gjordes.

Analysen genomfördes enligt Lundman och Hällgren-Granheims kvalitativa innehållsanalys (2008). Detta innebär att kärnan i det som respondenten beskrivit kommer fram. Svaren har kategoriserats enligt en viss modell utan att ha analyserats vidare. För att undvika hemmablindhet och för att inte se saker i svaren som inte visat sig har dessa lästs igenom noggrant, innan analysarbetet påbörjats. Detta skapar en helhetsbild av respondenternas upplevelser. Genom att vi båda läste igenom intervjuerna ökar trovärdigheten. För att ge mer tyngd åt resultatet och säkerställa att det verkligen visar på det som respondenterna beskrivit återges ett antal citat i resultattexten. Dessa är utskrivna ordagrant i sin helhet för att undvika att de förändrats i sin innebörd.

Etiska aspekter är viktigt att ta i beaktning när en kvalitativ studie genomförs (Forsman, 1997). En forskare har själv det yttersta ansvaret i sitt arbete, dock regleras forskning av ofrånkomliga riktlinjer och regler (Codex 2009).

Respekt för deltagarnas integritet och person har visats vid intervjuerna och vid hantering av intervjumaterialet, det vill säga banden. Respondenterna har fått kodade namn som följt dem från intervju till analysprocess samt i det färdiga resultatet, på så sätt har risken för att någon skall kunna identifieras minskat.

Den skriftliga informationen som gavs godkändes av handledaren. Att informera skriftligt är positivt då respondenten kan gå tillbaka till dokumentet för information. Möjligen var informationen något lång i sitt utformande och vi ansåg att den i efterhand kunde ha komprimerats och utformats på ett mer lätthanterligt sätt. I den skriftliga informationen har troligtvis alla upplysningar givits som var nödvändiga för deltagaren då inga ytterligare frågor ställts.

Frågorna var semistrukturerade det vill säga samma frågor ställdes till alla deltagarna, frågorna hade öppna svarsmöjligheter vilket gav deltagarna möjlighet att delge olika åsikter om samma ämne då det inte finns några korrekta svar på frågorna (Polit et al., 2001). Skulle deltagaren inte vara medveten om detta kan det innebära ett ojämnt förhållande där deltagaren känner att den måste leverera önskade svar till författaren. Det är viktigare i en kvalitativ intervjustudie att få fram de olika upplevelserna av ett fenomen snarare än att få samstämmighet av deltagarna (Kvale, 1997).

Resultatdiskussion

Resultatet visar att män upplever att relationen till kvinnan förändras på olika sätt efter första barnets födelse. Detta stöds av Dahlberg (2008) som menar att förändringar i livsvärlden innebär att personen relaterar annorlunda till världen runtomkring. Barnets ankomst innebär en också en förändring i mannens livsvärld och detta är något männen inte är förberedda på.

Resultatet visar även på att både tid tillsammans med partnern och egentid påverkar hur parrelationen fungerar och utvecklas. Barn tar tid och det gör att eventuella konflikter får mindre utrymme och att en mer rak kommunikation behövs i strävan mot att få en god relation. Männen talar gärna om problem i relationen men de upplever att det finns instanser som de helst inte skulle söka om de behövde hjälp och stöd.

De flesta av männen upplevde att relationen med kvinnan blev bättre efter barnets födelse. De ansåg att denna förändring skett redan under graviditeten. De män som uppgav detta var i regel också närvarande och involverad under hela graviditeten, medan andra tyckte att förändringen skedde efter barnets födelse, då de tagit in att de blivit föräldrar. Männen upplevde en kluven känsla, de kände sig både närmare kvinnan men upplevde ändå en distans, då barnet kom i första hand. Liknande resultat framkommer i studier av Barclay & Lupton (1999), Fägerskiöld (2008) och Premberg et al. (2008).

Männen upplevde att tiden för allt de önskade hinna med minskade. Tiden de hade till förfogande tillbringade de helst med sin familj istället för att till exempel träffa kompisar på egen hand. Männen upplevde också att tiden för parrelationen minskade. Paret kunde inte exklusivt ägna sig åt varandra så som innan. Det var inte bara tidsbristen som påverkade. Drivkraften att avsätta tid

för relationen var inte längre lika stor som tidigare. Detta resultat skiljer sig åt från Barclay & Lupton (1999), Fägerskiöld (2008) och Premberg et al. (2008) som i sina studier visat att män upplevde att tiden med familjen ökade.

Känslor av trötthet och irritation ökade. Männerna ansåg att det fanns mindre tid att vila och återhämta sig, och därför var det lättare för dem att tappa tålamodet och bli arga. Detta har även framkommit i studier av Henderson & Brouse (1990) och Ahlborg & Strandmark (2001).

Resultatet visar vidare att männen upplevde att de inte fått tillräcklig information om hur relationen kan förändras efter första barnets ankomst. Detta har även visats av Fägerskiöld (2008). Männerna i studien påtalade att de fick informationen under FUB att den förändrade relationen leder till att 50 procent av paren separerar inom ett år efter förlossningen, vilket är felaktigt. Till skillnad från männen i Fägerskiölds studie (2008) har männen i vår studie inte fått felaktig information om vilka konsekvenser förändringar i parrelationen kan få. De anser sig inte ha fått någon information alls. Detta kan kanske förklaras med att männen varit så fokuserade på graviditet och förlossning under FUB att de inte tagit till sig den information om parrelationen som givits? I annat fall är det illavarslande och leder fram till följande frågeställningar. Är kanske tiden som läggs på FUB otillräcklig? Används adekvat pedagogisk metod? Är FUB ett bra forum för samtal och information kring parrelationen, eller bör en viss del av den förläggas till efter att barnet fötts?

Det visade sig att männen ansåg det viktigt med rak kommunikation, och att detta blev tydligare efter att barnet fötts. Samtal om eventuella problem fick läggas på tider då barnet sov eller dylikt, och flera av männen tyckte att detta fungerade bra, medan andra ville, som männen i Premberg et al. (2008), prata ut om problemen då de uppstod. Även Ahlborg & Strandmark (2001) menar att en god kommunikation kan ha stor betydelse för att par håller ihop.

Resultatet visar att män behöver egentid för att kunna uppskatta familjelivet. Männerna hade stort behov av att få ägna sig åt egna intressen, även om de samtidigt upplevde att tiden för annat var knapp. De kände att på fotbollsplanen eller under golfrundan var allt som vanligt och de hade mer energi då de sedan kom hem. Männerna var väl medvetna om att även kvinnorna behövde egentid för att må bra. Premberg et al. (2008) har också påvisat vikten av egentid.

Det visade det sig att männen bad om närhet i sin relation, och det handlade då om fysisk närhet. Detta stöds av Ahlborg et al. (2005) som menar att behovet av emotionell närhet är lika stor mellan paret även efter att de blivit föräldrar. Att paret ser varandra och ger och får bekräftelse menar hon vara en viktig del i relationen.

Männen ansåg att de blivit mer känsllosamma än tidigare. Dessa känslor fick också större utrymme. Studier av Deave & Johnsson (2008) och Premberg et al. (2008) visar på samma resultat.

Männen i studien kunde känna sig överflödiga eller till och med utanför, då mamman ammade barnet och de genom detta fick en stark gemenskap, som mannen ibland inte riktigt kunde komma in i. Till skillnad från resultatet i Fägerskiölds studie (2008) samt från Henderson &

Brouse (1990), där männen tyckte att kvinnans och barnets exklusiva närhet var ett problem, såg männen i vår studie detta som något naturligt, och inte som något bekymmer. Tids nog skulle de få komma nära både kvinnan och barnet. Männen hanterade detta på olika sätt. En del skapade tillfällen för att komma in i gemenskapen och andra lämnade hemmet för egna aktiviteter. En del män menade att det var kvinnans ansvar att släppa in mannen. Detta stöds av Olsson (2009) som har kommit fram till ett liknande resultat. Amning ingår i den FUB som ges vid MVC (Faxelid et al., 2001) dock ges information om amning under graviditeten då förlossningen stundar. Detta kan medföra att det är svårt för kvinnorna och männen att ta till sig informationen. Dock anser vi att det ändå är av vikt att påtala att amning är tidskrävande och kan vara svårt samt att känslor av utanförskap hos männen kan upplevas. Detta kan troligtvis öka förståelsen hos både kvinnorna och männen och eventuellt medföra att det lättare kan talas om.

Männen talar gärna om, och söker hjälp för, sina problem i relationen. Dock anser de det vara lättare att ta upp eventuella bekymmer med instanser som männen redan är involverade i som exempelvis BVC än att söka hjälp på ny instans såsom till exempel familjerådgivning. Resultatet skiljer sig från Hwang (1999) som tvärtemot detta menar att män tenderar att inte vilja tala om problem som belastar dem.

Männen hade olika upplevelser om vilken behållning de hade av FUB. Vissa ansåg att den införlivade det de förväntat sig medan andra upplevde att den inte alls höll måttet. Enligt studier av Deave & Johnsson (2008), Fägerskiöld (2008) och Hendersson & Brouse (1990) har FUB lyckats med förberedelsen inför graviditeten och förlossningen. Dock har FUB inte kunnat leverera en tillfredsställande förberedelse inför de kommande förändringar som kan ske i parrelationen hos småbarnsföräldrar. FUB har vidare upplevts som helt fokuserad på kvinnorna vilket medfört att männen känt sig utanför och att de inte räknades. Männen i vår studie hade inte problem med att närvara vid FUB även om utbildningen låg under dagtid. Annat resultat visas i studier av Deave & Johnsson (2008), Fägerskiöld (2008) och Hendersson & Brouse (1990) där män upplevt svårigheter med att kunna närvara vid FUB på grund av att den förlagts under arbetstid. I och med att fler privata aktörer kommer in inom hälso- och sjukvården kan detta leda till att FUB konkurreras ut. Detta kan i sig leda till en förbättrad och mer individanpassad FUB med andra typer av pedagogiska metoder än som används i dag. Förhoppningsvis kan detta i förlängningen leda till att FUB lever upp till deltagarnas förväntningar.

En brittisk studie av Deave & Johnsson (2008) har framhållit att männen fått ut mer av att prata med kollegor och kompisar om föräldraskap och parrelationen än vad de fick av den information som gavs under FUB. De framhöll även att den största vinsten med FUB var att de träffade andra i samma situation. Detta har även vår studie påvisat. Det är möjligt att FUB i Storbritannien och Sverige skiljer sig men det är ändå intressant att uppmärksamma att FUB kan ge en social vinst för deltagaren.

Tone Ahlberg har i sin studie från 2005 visat att män efter att ha fått barn saknat sex och närhet. Detta är även något Condon et al. (2004) håller med om. Till skillnad från detta har det i vårt resultat visat sig att männen inte saknar sex och närhet i den bemärkelsen, dock var det något de upplevde minskade efter barnets födelse. Männen har framhållit att samlivet fått en förändrad form efter barnets födelse. Annan fysisk kontakt kunde täcka behovet av sex under en tid utan att det kändes som att något saknades. Detta går även i linje med Olssons studie från 2009 som

menar att det är ett felaktigt antagande att alla män behöver och önskar sex och saknar denna form av närhet. Även Ahlborg & Strandmark (2001) samt Ahlborg et al. (2005) har visat att män önskar närhet men att detta inte behövde vara penetrerande sex i första hand. Männerna upplevde en känsla av minskad självkänsla då de bad om en kram eller på annat vis ville få närhet. Männerna var noga med att vänta med samlag och villiga till att på andra sätt få närhet i avvaktan på att kvinnan skulle känna sig helt redo. Olssons (2009) resultat visar också att män vill att kvinnan skall vara helt återställd kroppsligt innan samlivet återupptas. Denna studie visar att det kan finnas en dubbel vinst i att på efterkontrollen göra en gynekologisk undersökning. Dels för att kontrollera läkning av eventuell bristning samt för att på så vis kunna samtala kring samlivet och preventivmedel.

Konklusion

Män upplever att parrelationen förändras efter första barnets födelse, på flera olika sätt. Livet får en annan innebörd, barnet kommer alltid i första hand och partnern och mannen själv i andra. Barnet hamnar i fokus och vissa intressen är inte längre lika viktiga för mannen. Det sexuella samlivet förändras och präglas mer av närhet. Männerna anser att kommunikationen har blivit mer rak och tydlig då detta fodras för att relationen och livet skall fungera optimalt. Trots att tid generellt är något som det blivit brist på så tycker männen fortfarande att det är viktigt både med egentid och med tid för relationen. Både tid tillsammans och tid isär verkar positivt för parrelationen i längden. Drivkraft till personlig utveckling är en egenskap som män ser hos de män de har som sina förebilder. FUB misslyckas i avseendet att förbereda männen inför den förändrade parrelationen. Informationen har inte givits eller uppenbarligen ej nått männen då många helt förnekar att de fått någon information alls om att parrelationen kan förändrad efter barnets födelse under FUB.

Praktiska implikationer

Det har visat sig att män saknar adekvat information om hur parrelationen kan komma att förändras efter första barnets födelse. Möjligen har informationen givits, men på ett eller annat sätt männen inte kunnat ta den till sig. Antingen har informationen förmedlats genom fel pedagogiska metod, eller så finns det inte utrymme att som blivande förälder ta till sig information som inte handlar om graviditet och förlossning. Upplägget av informationen om förändringar i parrelationen till blivande föräldrar kan anpassas genom att upplysa barnmorskor om männens upplevelse om den FUB som ges, både individuellt och i grupp. Då det som blivande förälder kan vara svårt att ta till sig information om vad som händer tiden efter förlossningen, kan det finnas en vinst i att förlägga vissa delar av FUB efter förlossningen. Det är troligen bra att ge informationen, då den är aktuell för paret.

Barnmorskans bör i sitt arbete med FUB vara medveten om att männen upplever det positivt att träffa andra män i samma situation, och det är därför viktigt att barnmorskans ger deltagarna möjlighet att få tid för socialt umgänge under utbildningen.

I barnmorskans preventiva arbete kan det finnas en stor vinst i att medvetandegöra föräldrarna på vikten av att de ser varandra som man och kvinna och inte bara som föräldrar. Därför bör en

saklig och korrekt information om de rollförändringar som sker i och med föräldraskapet, delges både männen och kvinnorna. Det har visat sig att viljan att ta del av graviditet och förlossning finns hos männen och detta kan på sikt kanske leda till en socioekonomisk vinst då samtal och förberedelse inför förändringar i parrelationen kan leda till en väl fungerande relation och minskad risk för separation under småbarnsåren.

Information och samtal för att medvetandegöra att förändringar i relationen kan uppstå ger paret verktyg och möjlighet att tackla sina problem. Det har visat sig att männen vill tala om sina problem och att vara medveten om att även andra par genomgår samma förändring kan göra situationen lättare att hantera för dem. Förhoppningsvis kan detta också leda till att de söker hjälp i större utsträckning då de vet att de inte är ensamma om sin situation.

Förslag till framtida forskning

- Intervjuer för att belysa om kvinnor som får sitt första barn upplever samma förändringar i parrelationen som männen.
- Intervjuer för att ta reda på hur barnmorskor stödjer parets relation.
- Intervjuer för att ta reda på männens och kvinnornas önskemål om vad som skall ingå om parrelationen i FUB.

REFERENSER

Ahlborg, T., Strandmark, M. (2001). *The baby was the focus of attention-first-time parents' experiences of their intimate relationship*. Scandinavian Journal science, 15 ,318-325

Ahlborg, T., Dahlöf L-G., Hallberg, L (2005). *Quality of intimate and sexual relationship in first-time parents six months after delivery*. The Journal of sex research, 42 (3), 164-174

Ahlborg, T., Strandmark, M. (2006). *Factors influencing the quality of intimate relationship six months after delivery- First-time parents' own views and coping strategies*. Journal of Psychosomatic Obstetrics & Gynecology, 27(3), 163-172

Barclay, L, Lupton, D (1999). *The experiences of new fatherhood : a socio-cultural analysis*. Journal of Advanced Nursing. 29 (4), 1013-1020

Brodén, M. (2004). *Graviditetens möjligheter - En tid då relation skapas och utvecklas*. Stockholm: Natur och kultur

Condon, J., Boyce, P., Corkindale, C. (2004). *The first timefathers study:a prospective study of the mental health and wellbeing of men during the transition to parenthood*. Australian and New Zealand Journal of Psychiatry, 38, 56-64

Dahlberg, K., Dahlberg, H., Nyström, M. (2008). *Reflective Lifeworld Research*. Lund Studentlitteratur

Dalgas- Pelish P. (1992). *The impact of the first child on marital happiness*. Journal of Advanced Nursing. 18, 437-441

Deave, T., Johnsson, D. (2008). *The transition to parenthood: what does it mean for fathers?* Journal of advanced nursing, 63(6), 626-633

Doss, B., Rhoades, G., Stanley, S., Markman ,H. (2009). *The effect of the transition to parenthood on Relationship Quality: An 8-year Prospective Study*. Journal of personality and social psychology, 96 (3), 601-619

Faxelid, E., Hogg, B, Kaplan, A., Nissen, E.(2001). *Lärobok för barnmorskor*. Lund: Studentlitteratur

Forsman, B. (1997). *Forskningsetik*. Studentlitteratur. Lund: Studentlitteratur

Fägerskiöld, A. (2008). *A change in life as experienced by first-time fathers*. Scandinavian Journal Caring Science. 22, 64-71

Henderson, A., Brouse J. (1990). *The experiences of new fathers during the first 3 weeks of life*. Journal of Advanced Nursing. 16, 293-298

- Hovellius, B., Johansson E. (2004). *Kropp och genus i medicinen*. Lund: Studentlitteratur
- Hulter, B. (2004). *Sexualitet och hälsa*. Lund: Studentlitteratur
- Hwang, P. (1999) *Spädbarnets psykologi*. Falun: Natur och kultur
- Kvale, S. (1997). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.
- Lundman, B. & Hällgren Graneheim, U. (2008). Kvalitativ innehållsanalys. Ingår i Granskär, M. & Höglund-Nilesen, B. (red.), *Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård* (s. 159-172). Lund: Studentlitteratur
- MFR (2001). Riktlinjer för etisk värdering av medicinsk humanforskning, forskningsetisk policy och organisation i Sverige. Medicinska forskarådet, Stockholm
- Nielsen, T., Reuter, T., Svensson, M., (1999) *Metodbok mödrahälsovården S:a Älvsborg. Del 2*
- Olsson, A. (2009). *Sexual life after childbirth and aspects of midwives' counselling at the postnatal check-up*. Akademisk avhandling, Karolinska institutet
- Northern nurses' federation (2000). Etiska riktlinjer för omvårdnadsforskning i Norden. Hämtad 2010-01-18
<http://www.vardinorden.org/ssn/etik.pdf>
- Polit, D.F., Beck, C.T., Hungler, BP. (2001) *Essentials on nursing research: methods appraisal and utilization*. Philadelphia: Lippincott Raven
- Premberg, Å., Hellström A-L., Berg, M. (2008). *Experiences of the first year as father*. Scandinavian Journal Caring Science. 22, 56-63
- Sveriges riksdag (2009), hämtad 2010-01-14
http://www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=3322&dok_id=G201SoU45
- Statistiska centralbyrån (2009), hämtad 2009-03-07
<http://www.ssd.scb.se/databaser/makro/SaveShow.asp>
- Vetenskapsrådet. Codex regler och riktlinjer för forskning (2009), hämtad 2009-12-17
<http://www.codex.vr.se/forskarensetik.shtml>
- Wallén, G. (1996). *Vetenskapsteori och forskningsmetodik*. Lund: Studentlitteratur.
- Wibeck, V. (2000) *Fokusgrupper. Om fokuserade gruppintervjuer som undersökningsmetod*. Lund: Studentlitteratur.

Hej!

Vi heter Elin Isaksson och Elin Pettersson. Vi läser nu andra terminen på barnmorskeprogrammet vid institutionen för vårdvetenskap, Högskolan i Borås. Vi skriver nu vår magisteruppsats med syftet att belysa mäns upplevelser av parrelationen efter att ha fått sitt första barn. Vi tror att det är av stor vikt att män får möjlighet att reflektera samt ge sin syn på relationen som par efter att ha fått barn. Det finns stort värde i att få männens syn på vad som kan förbättras samt vad som skall läggas mer eller mindre vikt vid, under möten med blivande och nyblivna föräldrar. Vi anser att män har värdefulla synpunkter och att deras roll lätt kommer i andra hand vid graviditet och förlossning där mycket fokus riktas mot kvinnan. Vi tycker att det är viktigt att männen får möjlighet att framföra sina tankar och åsikter. Genom att genomföra intervjuer med män hoppas vi i framtiden kunna rikta och forma informationen vi som barnmorskor ger, av denna anledning önskar vi Din hjälp.

Tid och plats för intervjun bestämmer Du själv. Det finns utrymme för intervjuer under maj och juni, 2009. Intervjun kommer att spelas in på band för att inte viktig information skall gå förlorad.

Deltagandet i studien är helt frivilligt och Du kan när som helst avbryta Din medverkan.

I det färdiga arbetet kommer ingen identitet att kunna röjas. Materialet som kommer fram under intervjuerna kommer att behandlas konfidentiellt. Banden som kommer att användas under intervjun kommer raderas efter att studien avslutas.

Har Du några frågor kan Du alltid kontakta oss

Elin Isaksson Tel XXXXXXXX

E-mail XXXXXXXXX

Elin Pettersson Tel XXXXXXXX

E-mail XXXXXXXXX

Du kan även ta kontakt med uppsatsens handledare Helen Elden, Institutionen för vårdvetenskap, Högskolan i Borås. Tel XXXXXXXXX eller E-mail XXXXXXXXX

Genom denna underskrift godkänner jag mitt deltagande i ovanstående studie.

Datum och ort:

Namn:

Namnförtydligande:

Studenternas underskrifter:

Hallå alla pappor!

Har du ett barn under 18 månader utan syskon och lever tillsammans med barnets mamma?

Då kanske vi skulle kunna få stjäla en stund av din dyrbara tid?

Vi heter Elin och Elin, läser sista terminen på barnmorskeprogrammet i Borås, och skriver just nu vår magisteruppsats om ”Mäns upplevelse av parrelationen efter första barnets födelse”.

Vi skulle bli *så* glada om du ville ställa upp på en intervju. Skriv i så fall ditt namn och telefonnummer på en lapp och lägg i kuvertet nedan så kommer vi att kontakta dig under de kommande veckorna för mer information.

Tack på förhand. / Elin och Elin

INTERVJUGUIDE

- Hur upplever du att er relation har förändrats sedan ni fick barn?
- Vad har förändrats?
- Hur känns detta för dig?
- Hur hanterar du förändringarna?
- Hur löser ni tillsammans de eventuella problem som uppstår ur förändringarna?
- Hur hade du kunnat vara mer förberedd för de förändringar som sker?
- Hade du behövt vara mer förberedd? Varför/Varför inte?